

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 238. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця 13-го жовтня 1939.

No. 238. Jersey City, N. J., Friday, October 13, 1939.

VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода”: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

КОРАБЕЛЬ „ТРОКВОЙ” ПРИБУВ ДО ПОРТУ

НЮ ЙОРК. — Невеликий корабель „Троквой”, містоти п'ять і пів тисячі тон, разом з 600 пасажирами прибув щасливо до Нью Йорку. Йому грозило затоплення від якоїсь субмарини, як повідомляв американські власті німецький адмірал Редер. Американська адміністрація вислала негайно назустріч цьому корабелю війсьну ескорт. Також повідомила капітана корабля. Кривні тих, що їхали на кораблі, радісно витали корабель і його пасажирів. А пасажирів зворушливо розказували про всі свої пригоди. Отож капітан Чельстон повідомив пасажирів, що їм грозить небезпека. А також звелів перевести точну ревізію серед пасажирів, чи не має дехто чого підозрілого. Далі повідомляв про всі свої радіових апаратів, щоб часом пасажирів, дістаючи сензацийні вістки через радіо, не попадали в гістерію. Пасажирів поводитись дуже добре, говорили капітан. Зате пасажирів не дуже хвалили корабель, кажучи, що він цілком не придатний везти людей. В часі подорожі корабель натрапив на страшну бурю; кораблем так кидало, що 80 осіб було поранених. Зате всі пасажирів вихваляли американський уряд, що дбає про своїх громадян, що після аж воєнних кораблів їм на поміч.

СЕНЗАЦІЙНІ ЗІЗНАННЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ГЕНЕРАЛА.

ВАШИНГТОН. — Комітет Даеса покликав на свідка бувшого советського генерала Кривіцького, котрий представив себе як „бувший голова советських військових шпигунів у західних краях”. Правдиве його ім'я, казав він, є Семюел Гінсберг і родився в західній Україні 1899 р. В Соведах він змінив назвище. Кривіцький уже перед тим писав статті, звернені проти Сталіна, закидаючи йому, що він винищує найкращих советських провідників і генералів на те, щоб приготувати союз з Гітлером. Коли той союз наступив, слова Кривіцького набрали особливого ваги. Кожі він приїхав у відвідини до Америки, конгресмен Даес рішив його покликати на свідка.

Кривіцький зізнав, що дійсним головою III. Інтернаціоналу є Сталін і йому є підлеглі всі комуністичні партії по всіх краях. Вони точно виконують те, що приказує Сталін. А коли хтось трапляється впертий, то його Сталін спритує зо світу. Кривіцький далі говорив, що в Америці є багато советських шпигунів, і то навіть серед армії та морської флотії. Він назвав по імені деяких агентів. Ними є, чи були: Борис Биков, Алфред Тилден, Фелікс Вольф, Борис Шпак, Валентин Маркин, Олександр Карен. Комуністичні партії в кожному краю були в 90% піддержувані фінансово з Москви. Гроші вони діставали через спеціальних агентів, а в Америці також через Амторг. Агенти ГПУ пильно слідкують за всім, що діється в Америці, говорив той бувший голова советських шпигунів.

СЕНАТОР КРИТИКУЄ УРЯД ЗА ВОЄННУ ГІСТЕРІЮ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Кларк виголосив у сенаті палку промову, в якій гостро критикував уряд за витворювання в Америці воєнної гістерії. Чому уряд ухвалив надзвичайні права для себе з вибухом війни в Європі? — питав Кларк. На основі конституції такі надзвичайні права уряд може собі ухвалювати лиш тоді, коли вже край вступив у війну, або що війна неминуха. Чи існує вже таке положення тепер? — питав він. Чому уряд підчинив Панамський Канал воєнним властям? — питав він далі. А передісім критикував сенатор Кларк асистента секретаря війни, Луїса Джансона, за те, що той їздить по Америці й виголошує гістеричні воєнні промови. Джансон недавно виголосив промову, в якій порівняв положення Америки до положення Польщі і казав, що нам те саме грозить. Таке порівняння, казав Кларк, є найбільш глупе й ідіотичне, яке тільки можна собі уявити. Воно є ніжче погорди, говорив він. А таких промов виголошує Джансон і дехто інший з високо поставлених осіб, багато, казав Кларк.

ФІНЛЯНДІЯ ПРОСИТЬ ПОМОЧІ АМЕРИКИ.

ВАШИНГТОН. — В урядових колах розійшлася чутка, що Фінляндія і її союзники, Швеція і Норвегія, звернулись до президента Рузвельта з проханням, щоб Америка натиснула на Совети, щоб ті припинили свої агресивні плани супроти Фінляндії. В департаменті стейту нема потвердження цих вісток, але знавці додумуються, що для самої справи не є бажаним, щоб робити для неї під цю пору великий розголос. В урядових колах не виключають можливість інтервенції з боку Америки в тій справі. Фінляндія має в Америці дуже велику популярність, вже хочби тому, що вона одинока держава, що точно сплачувала свої довги.

АМЕРИКАНСЬКІ ГЕНЕРАЛИ ЗА ЗБРОСННЯ

ВАШИНГТОН. — Найвищі американські генерали, серед них головний командант морських сил, адмірал Старк, і шеф штабу американської армії, ген. Маршал, прилюдно заявили за те, щоб Америка в нинішніх стурбованих часах якнайшвидше зброялась. Ген. Арнолд, командант по-

вітряної американської флотії, заявив, що у відношенні розбудови літаків Америка поспішає вперед. До кінця 1941 р. Америка матиме 5,600 нових модерних літаків, 45,000 нової вишколеної летунської обслуги і 4,600 нових вишколених летунських пілотів.

МАРИНАРКА ДОМАГАЄТЬСЯ ГРОШЕЙ НА ЗБРОЮ

ВАШИНГТОН. — Американська мариначка звернулася до уряду з домаганням, щоб на черговий рік збільшити видатки на будову нових кораблів та на удіпшення й побищення бойового складу. Сподіваються, що будучого року мариначка дістане рекордово високу суму на свої потреби. Мабути, дістане 900 мільйонів доларів. На цей рік мариначка теж дістала велику суму, що була найвищою зпоміж усіх попередніх, а саме — 773 мільйони доларів.

СЕНАТОР БУРК ЗА ОТВЕРТУ РОЗМОВУ

ВАШИНГТОН. — Сенатор Бурк сказав у сенаті, що треба говорити ясно й не замутувати справи, що Америка хоче знести заборону вивозу зброї тому, щоб допомогти Англії і Франції. Бо це є в інтересі Америки.

НОВИЙ НАТИСК НА НЕВТРАЛЬНОСТЕВИЙ ЗАКОН

ВАШИНГТОН. — Сенатори Джордж і Бейлі роблять заходи, щоб новий проект неутральностевого закону не забороняв американським кораблям займатись торгівлею до навічених воїною портів, бо це заломить корабельні компанії й доведе їх до банкрутства. Скептики думають, що і в тому відношенні буде „полекша”, подібно як з купном за готівку; як відомо, вже пропонують у сенаті кредити на три місяці.

ГУВЕР ПЕРЕДБАЧАЄ ВІДРОДЖЕННЯ ПОЛЬЩІ

НЮ ЙОРК. — На відкритті пам'ятника для Пулаского бувший президент Гувер виголосив промову, в якій говорив, що хоч Польща розбита, то вона таки відродиться, як відроджувалась у минулому, хоч багато разів її розбирали.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПРОТИ ВІЙНИ

СЕНСІНАТІ. — Конвенція Американської Федерації Праці різко заявила проти всякої війни Америки, кажучи, що на випадок війни це робітник у найбільшій мірі поносить тягар. Америка може воювати лиш тоді, коли її власну територію хтось наїде, говорить ухвалена тією конвенцією резолюція.

КОНСЕРВНИЙ ПРОМИСЛ В АМЕРИЦІ

„Асошіейтед Прес” обчислює, що фабрики консерв у Злучених Державах виробили в 1937 році лише самих консерв морської риби на загальну суму 78 і пів мільйона доларів.

АНГЛІЙСЬКІ ЖОВНІРИ НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ

ЛОНДОН. — Офіційно подають, що на західнім фронті у Франції є вже 158,000 англійських жовнів.

АБО ДУЖЕ МОЛОДІ, АБО СТАРІ

ЛОНДОН. — Подають, що полонені на західнім фронті німецькі жовніри це молодики, або старші люди, учасники минулої світової війни. Одні й другі виглядають мізерно, правдоподібно наслідком злого відживлявання.

НАПРУЖЕННЯ

ШАНГАЙ. — Може дійти до неприємних сутичок між американськими мариначами і японською владою, яка заарештувала американського мариначу Марсела Пиманського, що разом з другим мариначем, Джаном Армонією, побили двох японських поліцаїв.

ВЖЕ ВИБИРАЮТЬ ПРИСЯЖНИХ ДЛЯ РОЗПРАВИ ПРОТИ КУНА

У кримінальному суді в Нью Йорку почалася розправа проти Фріца Куна, провідника Німецько-Американського Бунду, обвинуваченого за крадіж фондів цієї організації.

БОМБАРДУВАТИ БЕРЛІН, АБО МИРИТИСЬ?

ЛОНДОН. — Того домагається від прем'єра Чеймберлена відомий англійський письменник Джордж Бернард Шо. Каже, що Англія обцяла Польщі повну допомогу. Згідно з тим, як тільки німецький жовнір ступив на польську землю, повинні були англійські літаки бути над Берліном і бомбардувати місто. Це не сталося. І тепер не діється. Очевидно тому, що таке бомбардування означало б зараз німецьку відплату і бомбардування англійської столиці. Супроти цього треба раз рішитись вести справжню війну і зачати бомбардувати Берлін, здаючи собі справу з наслідків такої акції. В іншому разі треба миритись.



ФІНЛЯНДІЯ МОБІЛІЗУЄТЬСЯ.

Фінська протилежна батарея в зимовім одязі під час маневрів.

ПРОПАЛИ ДНІ КОНТРОЛІ НАД ПІВНІЧНИМ МОРЕМ

БЕРЛІН. — Таке відповідають німці Великій Британії на її твердження, що Англія є панею моря, а хто є панею моря, той мусить осягнути остаточну перемогу. Німецька преса розписується про бомбові атаки німецьких летунів на англійські кораблі й намагається тим доказати, що Англія не може вже контролювати Північного моря.

ПОСАДНИК МІСТА ХОДИТЬ ДО ШКОЛИ

Антоні В. О'Конел, посадник міста Норвич, в стейті Конетикот, став ходити до школи, щоб „набрати дальшого вишколення”. Три рази на тиждень їздить 26 миль до „Юніверситі оф Конетикот”, щоб студіювати англійську мову, економію й фізіологію.

ВИПАДОК ЗО ШКІЛЬНИМ „БОГОМ”

Коло місцевості Вор, у Вест Вірджинії, упав з 75 стіп високої скали омнібус, що віз діти до школи. 4 студенти згинувли на місці, а 76 було покалічених. Розслід показує, що причиною нещастя була зломана вісь.

ВETERAN МАС ПЕРШЕНСТВО

У стейтовому суді в Нью Йорку вирінуло питання, чи окаліченому ветеранові світової війни належить першенство при номінації на урядове становище. Суддя рішив, що ветеран не може бути позбавлений свого першенства.

ДАЛЬШІ ВІСТІ ПРО ВИБОРИ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

МОСКВА. — Американські кореспонденти доносять з Москви, що на землях Західної України і Білорусі, що їх тепер прилучено до ССРС, поведено широку передвибірчу кампанію. Вибори мають відбутися 22. жовтня. Голосування має бути загальне, рівне й тайне. До Національної Ради виберуть представників по одному на 5,000 голосуючих. Голосуватимуть чоловіки і жінки, що покінчили 18 років життя, без огляду на їхню національність, віру, освіту, місце постійного чи неперіодичного побуту, соціальний стан, маєток і минуле життя. Національна Рада вирішить у першу чергу як найважливіше питання справу прилучення Західної України до ССРС. А далі ухвалить закони про соціалізацію банків, фабрик, землі й т. п. Львів має бути проголошений столицею Західної України. Як Білорусь так і Західна Україна уже засипані виборчими маніфестами, в яких ззивається маси вибирати „найкращих”, справжніх робітників.

„БЕЗБОЖНИК” ПРО ДУХОВЕНСТВО В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ І БІЛОРУСІ.

МОСКВА. — Американська пресова агенція подає, що „Безбожник”, советський протирелігійний часопис, стверджує, що „зліквідовано” певне число римо-католицьких і православних священників у Західній Україні і Білорусі, як ті краї заняли советські війська. „Безбожник” твердить, що священники замикалися в католицьких церквах разом „з капіталістами і польськими офіцерами” і звідтам обстрілювали жовнів Червоної Армії. Часопис далі твердить, що католицькі й православні священники займалися шпигунством і були платними агентами польського уряду. Часопис похвалює советського жовніра, що кинув гранату між священниками і польських офіцерів, що не хотіли піддатись, і всі згинувли від вибуху гранати. Часопис стверджує, що вже забрано монастир і церкву з землею і розділено її між селян і робітників. І що як священники побачили, що кінчиться влада панів, вони хопили за зброю разом з панами і жандармами. Значить, каже часопис, повторилося те саме, що було під час вибуху революції в Росії. Та тепер „завдяки Советам” священники вже не є земельними власниками”. Не помогли їм, насмівається „Безбожник”, їхні молитви і благословенства; советські повзи побороти всі перешкоди.

ЖИДИ ВТКАЮТЬ ДО СОВЕТІВ.

МОСКВА. — Доносять до Москви з Білорусі, що тисячі жидів, які осталися на землях, що є під німецькою окупацією, втікають на землі, що опинилися під Советами. Білосток подвоїв в останніх днях число мешканців, бо стільки наплило жидів-утікачів.

ЛИТВА ТОРЖЕСТВУЄ.

КАВНАС (Литва). — Литовці забули, що їх жде з боку Советів, і радіють тим, що їхня історична столиця, Вильно, є злучена з Литвою.

ХИТРИЙ КРОК.

МОСКВА. — Те, що Совети погодилися відступити Литві місто Вильно, є, на думку американського кореспондента, дуже зручним і хитрим політичним кроком, обрахованим Советами на те, щоб зеднати собі відразу симпатії цілого литовського народу. Є це також крок, що повинен, згідно з советським розрахунком, викликати добре враження у цілому світі. Бо ніби повинен вказувати на добрі наміри Советів жити, в згоді й приязні з сусідами, Коли йде про Литву, то мабути вона навіть не перенесе столиці до Вильна, бо в Ковні побудовано доми для урядів. Особливо радіють тепер тим литовським жиди, бо Вильно, що має до 500,000 мешканців, має найбільший процент жидівського населення, з яким литовські жиди не мали досі контакту.

ЗАПОВІДАЄ НОВУ ЧЕХОСЛОВАЧИНУ.

ПАРИЖ. — Бувший президент Чехословаччини, д-р Едвард Бенеш, вірить у те, що теперішня війна доведе до повстання нової Європи, в якій матиме місце нова незалежна Чехословаччина.

РАДІ З ДОГОВОРУ З СОВЕТАМИ.

ЛОНДОН. — Бритійська преса присвячує багато уваги заключенню нового торговельного договору між Англією і Советами, наслідком якого Совети будуть доставляти Англії дерево, а Англія Советам гуму і цину. Навіть ідуть так далеко, що заповідають, що цей торговельний договір є поки що тільки початком далекогосяглого політичного договору.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Надати наложити посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКАНСЬКЕ МИРОВЕ
ПОСЕРЕДНИЦТВО

Німецька мрова офензива зачіпила не лише Європу, але й перенеслася до Америки, дарма, що Америка до війни ще безпосередньо непричетна. Перенеслася вона до Америки внаслідок умисної акції німецького уряду, котрий, пустивши в рух мирові заходи, рівночасно піддав думку, щоби посередником у замірених виступив американський президент Рузвельт.

Піддаючи таку думку, німецький уряд, як догадуються американські публіцисти, розумував так: Американці є проти участі у війні. Вони бояться бути втягнені у цю війну, а це буде можливе, як війна затягнеться. Президент Рузвельт хоче бути вибраним президентом утретє. Для скріплення популярності йому треба бути виразником мирного настрою краю. Як Німеччина піддасть йому думку стати посередником, він певно піде на цю приману.

Однак таку пропозицію німецький уряд зробив не виразно від себе, але через німецьку пресу. Хоч німецька преса є контрольована урядом, усе-таки преса ще не уряд. Це й сказав німцем президент Рузвельт, коли представники американської преси спиталися його, чи він хоче посередничити між воюючими сторонами в справі миру; він заявив не-мовби жартом, що не може дивитися за те, що пишуть газети. Він навіть застановляється не може над справою, поки справа не буде подана йому у відповідний спосіб, себто офіційною дорогою.

В цей спосіб президент Рузвельт збув німецьку сугестію й дав при тому німецькому урядові науку, що коли він хоче посередництва Америки в мирових переговорах, то повинен це зробити явно-славно, а не робити цього тишком-нишком через пресу.

Американські газетарі нотують цей факт як дуже замітну дипломатичну невдачу Гітлера. Вони нотують і як доказ, що німці, які останніми часами зробили низку добрих дипломатичних потягнень, усе ще далі не розуміють як слід настроїв ні поведінки американців. Замічують при тому, що на дещеву: вудочку націстичної дипломатії зловилися все-таки в Америці пару політиків, які вже й почали наставляти на президента, щоб він користав з запрошення німецької преси. Однак, як кажуть публіцисти, ці люди не відомі за свій розум, ні здібність передбачувати.

Зайво додавати, що поведінкою президента вдоволені Англія й Франція, котрих прийняття пропозиції президентом поставило у трудне положення, головню з огляду на те, що вони занедбали подати свої умови миру. Такої виразної заяви тепер домагається американська преса й публічна опінія.

Польща на передодні
розвалу

(4)

5. Волинська тиха сторона
хоче випередити Галичину.

Волинь — то знову окре-
мий пашалік, найяснішої рі-
чипосполитої! впродовж дов-
гих літ з "українофілом" вое-
водою Юзефським на чолі. Те-
дарство пана Юзефського
відгороджено від Галичини
стислим кордоном адміністра-
ційних заряджень, а ще біль-
ше як заряджень, системою
своєвільної практики місце-
вих органів, щоби, борони
Боже, кризь той сокальський
кордон у "тиху волинську
сторону", львівську супроти
Польщі, не дісталася зараза з
націоналістичної Галичини.

Волинський паша Юзеф-
ський, бувши віцеміністер у
кількох урядах Української
Народної Республіки, запев-
няв свою владу, що тільки
він, а ніхто другий, зуміє і
Волинь польщити, а водночас
зробити її навки львівською
для Польщі та мати прихиль-
ність українських воляників.

Доволі гарно розвинене
шкільництво з часів україн-
ської влади цілковито спо-
льщив, трохи українського ви-
чили вчителі, в подавляючій
більшості поляки, що самі тої
мови не знали, а що найваж-
ніше, нею гордились. Волинсь-
кий "Прогрес" теж пошмаду-
вався Заборонив волинським коопе-
ративам належати до галиць-
кого кооперативного Союзу.
Натомість позакладав поль-
сько-українські освітні това-
риства і кооперативи, які зго-
дом спольщили.

За помічників дібрав собі
десятки бездомних емігрантів
з наддніпрянської України, що
грали таку дудку, яку він ка-
зав, відсуваючи місцевий еле-
мент. Юзефський усяди де-
клямував про Україну, навіть
деколю українською мовою,
але про ту над Дніпром, бо
"Волинь була, є і навіки має
бути польською".

Але і чародій Юзефський
не зробив чуда і з воляників
польських патріотів. Волинь,
позбавлена примітивних гро-
мадянських прав, почала за-
зирати одним оком в Україну
під Советами і тут почався
ширити комунізм, а другим
у Галичину, звідки, не зважа-
ючи на сокальський кордон,
дістається революційний у-
країнський націоналізм. Шлях
стелила йому молодість, що в
доволі величезній числі вчилася
в Галичині.

Сама Галичина не мала та-
ких великанських процесів за
"злочини проти цілості дер-
жави" як Волинь. Тут були
процеси, де обвинувачених бу-

ло по 50 і 60, і все вони чергу-
валися, — то українсько-на-
ціоналістичний, то комуністич-
ний процес.

Галицька нормалізація, і
польські рожеві надії, що у-
країнство в Польщі лежить на
лонатах, а звідси загал поль-
ського патріотичного шові-
нізму, що як вихор зірвався в
останніх двох роках над укра-
їнськими землями, повалив
Юзефського і його "україно-
фильську систему. Над волин-
ським пашаліком запанував
полковник Новак, що сказав
собі: "Волинь мусі биць поль-
ською", у воляків тверде слово,
Зачався новий курс радикаль-
ного винародолювання во-
линських українців.

На українську Волинь спро-
вадив новий паша кілька со-
ток учителів з Познанщини,
що й слова не вміли по укра-
їнськи, на місце архієпископ-
ських волинських українців з
під стягу Юзефського. За
вчителем посунула хмара
польських ксьондзів і "мате-
чок" — монахинь, для них за-
грози з державного скарбу по-
творено десятки нових паро-
хій і захоронок. Бракувало
тільки вірних. Їх мали дати т.
зв. "ревіндикації", що в істо-
рію Польщі перейдуть як чор-
на картина польського наро-
ду і польського костеда.

Ревіндикації (як гарно на-
звано — відзискання втрачено-
го) це було приневолювання
цілих сіл прийняти польську
віру, послугуючи грубим на-
силством, провокацією та
підкупством. От прим. така
напасть спадає на прикордон-
не село Гриньки. Тут у при-
кордонній смузі погранична
сторожа, військо, поліція бу-
ла як на степу. Виселити лю-
дину з газдіства, обложити
нестерпними тягарями, заареш-
тувати — тут усе можна, "для
добра й охорони держави".
Вся та злочот пограничної
адміністрації не тільки патрі-
отична, але й побожна. Уря-
джується полєве богослужен-
ня, по яким розбирається ві-
р, оставляється тільки об-
раз, прибитий до дерева на
публічний площі. Чому оста-
вилася? Не знати. Досить, що
образ хтось збезчестив. Хто
це? Можна додумуватися, а-
ле це очевидно православні!
Наступають арештування, ре-
візії, погрози виселити пів
села і пустити з жebroачою
торбою. Як диявол-спокусник
підсувається наказний вийти
старшина прикордонної сто-
рожі і шепче комусь на вухо:
як перейдете на польське, все
вам буде дароване. Слабші
духом переходять. Парада,

Зідзидь польський ксьондз і
приймає їх "колишніх поля-
ків, але зросійщених" — каже
— на лоно костьола. Пере-
страшений, стероризований
народ ведуть до костела. Нео-
дин гірко шлюхає, але вже є
ревіндикований. На упертих
дальші репресії. Зідзидь їх
дотепершній парох, поліція
у село не пускає.

Там знов парцелюють двір і
знов ревіндикують декого за
навіку. Називається Жуків-
ський — тиждень польський
шляхтич, очевидно колись по-
ляк "зросійщеним" — вертайся
до польського, а не хочеш?
О, адміністрація знайде вже
способи як тобі вказати доро-
гу на лоно "маткі Польскі" і
шляхетського стану і т. д. і т.
д. А все чигає дуканний "апо-
стол польськості" і веде до
нечисленного тут на Волині
свого стада нову овецьку, бай-
духе якими способами.

Ревіндикації — дали поль-
ському костедаві біля 4 тисяч
душ впродовж двох років,
але ніхто так не наблизив би
був православних воляників
до своєї церкви, свого часто
сумнівної вартості "духовен-
ства, як ті польські ревінди-
кації".

Та ревіндикації, то тільки
один із засобів зробити Во-
линь польською. Розпочали
тут колонізацію на великі
розміри, з великим накладом
державних грошей, приміно-
ючи й тут засаду галицького
походження: "ані пяди землі
в українські руки".

Дістатися тепер на Волинь
львівський, уже цензурований
пресі було неможливо. Кіо-
скам і книгарням протизакон-
но заборонено продавати у-
країнську пресу, почоткові по-
сылки з пресою не доручува-
но, навіть рекомендовані по-
сылки часописів поліцей кон-
фіскував негайно по відібран-
ні з пошти. Та голод на свою
пресу, особливо в часі існу-
вання Карпатської України,
був великанський. Окремі пі-
сланці приїздили з Волині до
Львова по свою пресу, бо
тільки "свої газети пишуть
правду", говорив воляник.

Вся та нова волинська полі-
тика тільки скріпила револю-
ційний націоналізм, який на
Волині кріпшав з кожним
днем, немов бажачи випере-
дити Галичину.

(Далі буде).

Список.

— Скільки продає ви бо-
чок пива денно? — запитав
гість власника ресторану.

— Два!

— А хотіли би продавати
два рази стільки?

— Дуже радо!

— То будь ласка, наливайте
повніше склянки...

ФРАНЦУЗИ ПРО СВОІХ ВОРОГІВ:
МОСКАЛІВ І НІМЦІВI
„Маріяни" про москалів.

Нагла зрада большевицької
Москви Франції та підписання
пакту з Німеччиною відкрила
широко очі французький публі-
ци.

Відомий журнал „Маріяни”,
який у 1933 р. широко рекла-
мував поїздку Е. Еріота в У-
країну, приносить цікаві відо-
мості, не нові нам, українцям,
які дуже характеристично сви-
дчать про зміну французької о-
цінки щодо Росії.

Ось як „Маріяни" пише про
історію Росії:
„Москалі — це справжні а-
зізми, яких каприси одного ти-
рана з XVIII ст. зробили на-
гло європейцями. Від того часу,
не зважаючи на зовнішній
європейський вигляд, Росія
все жила на спосіб візантій-
ський і татарський. Її царі бу-
ли правдивими східними деспо-
тами і після двадцятих років
соціалізму керівник нинішньої
Росії переймає ці самі методи
ханів Золотої Орди, які ціли-

ми століттями накидували сво-
ю невблагану волю москов-
ському народові. Нема де
правди діти, що після мон-
гольських наїздів Москва збе-
регла печатку своїх наїзників,
яких не позбулася й навіть то-
ді, коли прийняла імпортовану
цивілізацію. Отже москов-
ський наїзд не мав тої моло-
дості цивілізації та культур-
ного поступу, що знали інші
народи. Отже кожний наїзд,
що не мав середньовіччя, по-
збавлений власного характеру
та персональності.

„Петро Великий указами по-
становив змінити Росію на „ве-
ликий європейський наїзд”.
Під загрозою нагаїв москов-
ський наїзд прийняв „зігнаний
захід”, але тільки поверховно.
Однак в душі москалі ніколи
не прийняли цієї примушеної
оцидентальності, і це було
одною з причин успіхів Леніна
в 1917 р., коли то москалі ма-
ли нагоду скинути накинєну
ім „гнилу цивілізацію заходу”.
„Большевизм був для моска-
лів орієнтація тільки рухом
культурної еманіпації, рухом
реакції, і большевицька Мос-
ква зробилася тим, чим була
перед приходом царя Петра I:
авангардом Азії в Європу. Ко-
ли вона прибирає на себе тогу
носія марксистського еванге-
лія, як це говорять принаїди-
ні соціологи, то це тому,
щоби поширювати антагонізм
між орієнталями-азіатами та
західною, романсько-христі-
янською цивілізацією.

„Калмуцька кров, що тече в
жилках кожного москаля, стає

вимагаюча й нетерпелива: во-
на хоче, щоб Азія запанувала
або знищила Європу. Воро-
жість та стара ненависть Джи-
тис-Хана проти Карла Велико-
го, Папи Григорія VII або То-
мо Аквінського відживає на-
ново. Диктатура пролетаріату
в першу чергу, замість дати
добробут пролетарям, дала на-
году московським націоналі-
стам виявити себе в повній во-
лі тим націоналістам, які під-
час двох століть поборювали
оциденталізм Романових.

„Наша, призначена до зради”.

„Великий Достоевський ска-
зав: „Ми почали нашу цивілі-
зацію зрадою”. І це правда.
Москаль, червоний чи білий,
являється індивідуальністю, я-
кої моральна композиція не
відповідає імпульсивним ін-
стинктам темпераменту орієн-
тального пантеїзму. Коли ви
звертаєтеся до москаля, то не
знаєте, яка реакція буде, не
зважаючи на його поверхов-
ну культуру і цивілізацію.

„Як довго Європа буде в
небезпеці, Москва буде лику-
вати. Бо коли західні армії пе-
ревернуть Європу в руїну та
попіл, тоді Азія зможе сказа-
ти своє слово. В тому випад-
ку Москва напевно скористає
з своєї повітряної флотії та
узброєння. А хто скаже, що ця
сила не буде грізніша від під-
боїв Золотої Орди?

„За двадцять два роки мо-
скалі з черги зрадили: свого
суверена, своїх союзників, сво-
ю революцію і їх ідеологічні
переконання. Тепер вони за-
прияли з Німеччиною; і це
Німеччина, що буде зра-
джена підступно Москвою”.

Як бачимо, французький ак-
тор Андре Рубо приходить до
таких самих висновків, що пі-
ла низка українських істориків,
письменників і політиків,
котрі „виявляють” що означає
московська психіка, москов-
ське слово та московський со-
юз. Добре, що нарешті такі
цивілізовані народи, як фран-
цузький, які мали якусь „сла-
бість” у їхній приязні до Ро-
сії, починають думати про
Москву трохи інакше.

Головними експортними
галицькими продуктами до
французьких посілоств в Аф-
риці є: пшениця, мука та
фармерське приладдя. Про-
стір французьких посілоств в
Африці рівняється майже
просторів Канадської До-
мінії. Населення французької
Африки виносить 32,000,000, з
чого більш як 1 мільон є єв-
ропейського походження.

Карел Чапек.

ГОРДУБАЛ
КНИГА ТРЕТЯ.

41)

(Показний паночок кла-
няється й знизує плечима).
Зрештою дякую вам, що ви
нам принесли заповіт Юрая
Гордубала. Єдине його нам
тільки бракувало (прокуратор
випростовується, немовби ви-
ростав), щоб докреслити нам
образ цієї чисто-демонічної
жінки, яка — яка вже має
приготовлений плян, як заби-
ти нещасного добродушного
слабодуха-чоловіка — й ще
вигадують цю останню витонче-
ну крапку на свій намір: при-
мусити бідляку, щоб він їй,
тільки їй усе записав — та ще
їй видав щось наче моральне
алібі — за її вірність і подруж-
ню любов! І добрий чоловік
слухняно йде — щоб ані грей-
дар не дістався малий Гайди-
ч, а все їй, цій Єзавелі, щоби
дати собі коханця, щоб ва-
жлялась у своїм грісі... Проку-
ратор аж думиться від мо-
рального обурення; це вже не

судова розправа, це вже дій-
сно Божий суд над грішними
світу; чути, як тяжко, напру-
жено дихають віруючі слухачі.
І тепер упало яскраве світло
на випадок Юрая Гордубала.
Ця сама цинічна, розрахована,
безсердечна воля, що спро-
моглась підвести руку непись-
менного Юрая, щоб намало-
вала три хрестики під цим
страшним і радуючим запо-
вітом — ця сама страшна во-
ля, панове, вела руку Степана
Мані — душогуба. Цей малий
сільський жіноль не був лише
знаряддям розпусти — він
став також знаряддям убив-
ства. Ця жінка винна, кричить
прокуратор і вказує прудким
роздахом. Цей заповіт її вивів
на чисту воду — сам чорт міг
вигадати цей пекельний глум
— за її вірність і любов по-
дружню! Єзавель Гордубалова
признається нарешті, що заби-
ла Юрая Гордубала?

Поляна встає, поспішила, зні-
вечена вагітністю, й беззвучно
щось шепче.

Нічого їм не кажіть, газди-
не, обізваюсь нараз гостро й
різко. Я їм це сам. Степан Ма-
ня стоїть і міниться від душев-
ної боротьби. Слав... славний
суде, загинує, й раптом
вибухає нестримним риданням.
Прокуратор якийсь заскочено
вклоняється в його напямі.
Прошу, заспокойтесь, Степане,
суд вас радо вислухає.

Це я — це я, ридав Степан.
Я — я лиш хотів над ним пі-
мститись — за те — за те —
що кинув мене через пліт —
і люди з мене сміялись! Я ані
спати не міг — мусів йому це
зробити — мусів — пімсти-
тись — Тому я йшов...

Газдиня вам відчинила ха-
ту? — питається предсідник.
Ні — газдиня нічого — ні-
чого не знала. Я ввечері — ні-
чого мене не бачив — газда
лежав у ліжку — а я на го-
рище — і там сховався...

Серед слухачів Швестка сер-
дито штовхає Гайдара. Адже
це неправда, сичить розлюче-
но, не міг на горіще, двері
були заванені, кукурудзою! Я
там був зараз уранці, Гайда-

ре! Піду їм це сказати.

Сиди, бурчить Гайдар і тя-
гне Швестку. Відважся, ти сма-
качу!

А вночі, загикується Степан,
утраючи собі ніс та очі, вно-
чі я зліз у світлицю — газда
спав — та цим шилом — не
не хотіло в нього влізти — а
він не ворухився — не ворух-
нувся... Степан заточується,
вартівний подає йому склянку
води з предсідникового стола.
Степан вдячно жлоктає й ути-
рає собі піт із чола. А потім
— я вирівав те вікно — та
взяв газдові гроші — щоб ви-
глядало, наче злодій — та
— назад на горіще — та вікно-
цем на землю. Тоді я застукав
у вікно — у газдиню — що йду
по річі.

Поляна Гордубалова, прав-
да це?

Поляна встає, уста стиснені.
Ні. Не застукав.

Газдиня ні про що не зна-
ла, поправляється Степан. І
неправда, буцїмто що за мною
мала. Один раз — так, один
раз я хотів її кинути на соло-
му, але боронилась — та Га-
йдика прийшла. А тоді вже ні-
чого, нічого...

Це гарно, Степане, каже про-

куратор і нахилиється вперед.
Але одно запитання я досі був
лишив для себе. Непотрібно
воно було. Поляно Гордубало-
ва, чи це правда, що ви перед
отсим-от Степаном, мали ще
іншого коханця, якогось Пав-
ла Древуто?

Поляна голосно йойкнула,
підвела руку до чола й вартів-
ний наполовину виводить,
наполовину виносить її з салі.
Перериваю розправу, прого-
лошує предсідник; з огляду на
нові дані в зізнанні Степана
Мані суд завтра вийде на мі-
сце злочину.

Швестка чекає на Гордуба-
ловім подвір'ї, коли прибуде
славний суд. І вже йдуть лани
великоможні: Швестка цілий
наїчується й салютує, наїзд
стоїть за плотом і заглядає
до Гордубалового подвір'я, на-
че там Бог зна, що має зяви-
тись; великий це день для
жандарма.

Швестка веде славний суд
на горіще. Горіще, прошу,
залишилось так, як було, ні-
чого сюди не входив від само-
го вбивства. Вже тоді двері
були заванені кукурудзою; ко-
либ хто спробував її відіпхну-

ти, кукурудза висипалася сю-
ди на сходи. І Швестка підва-
жує двері, купа подається й
додолю сипляється потоком ку-
курудзяні зерна. Може панове
потрудились нагору; каже чемо-
но Швестка. На горіщі ціла

Божа благодать із рівнини, ку-
пи жовтої кукурудзи, борса-
тись і скакати в ній хотілось.
А ось єдине віконце; отже сю-
дою мав Маня вилізти...

(Кінець буде).



З ВІЙНИ В ПОЛЬЩІ.
Над тілом сестри, вбитої машиною крісом з літака.

НА РІЖНІ ТЕМИ

НАГАДАЛИСЯ.

Двадцять літ держала Румунія великі маси українців під своєю владою й ніяких їм прав не дозволяла. Аж тепер нагло заповіла, що дасть їм права, які мають інші меншини.

Невжеж Румунія сподівається так скоро українські провінції втратити?

ДАЄ, АЛЕ НЕ ВСІМ?

Те саме донесення подає, що ні уступки відносяться до 400,000 душ українського народу.

Що станеться з іншими українцями? Аж за перепишем населення в 1930 році, в Румунії було українців 1 мільон 238 тисяч осіб, а нині мало би бути багато більше.

Невжеж з того лиш одній третині признається права меншості, а двою третинам і цього не признається?

А ПОЛЬЩА?

„Осерваторе Романо“, орган Ватикану, осуджує Москву за її експансіоністську політику супроти українців, яку вона маскує претекстом визволення українців.

Голос органу Ватикану мав би нині багато більше сили, якби він був виступав з такою самою рішучістю, коли експансіоністську політику супроти українців провадила Польща й маскувала її рятівництвом їх від большевизму.

ШЕ ОДИН ПОЛЬСЬКИЙ ГЕРОЙ.

Доносять з польських кол у Литві, що там широко цікавилися долею польського генерала Желіговського, котрий захопив був Вильну, столицю Литви, нібито без дозволу польського уряду, котрий одначе такий неправно забраний край задержав.

Перші донесення говорили, що генерал Желіговський згинув у бою. Тепер показується, що генерал Желіговський утік до Румунії.

Добре каже англійська пресою, що генерали вмирають у ліжку. Люди, що дуже голосно кричать про своє бажання воювати, часто воюють лише проти слабих, коли нема великої небезпеки, а коли прийдє справжня небезпека, бо приходиться воювати супроти сильнішого, їх у бою нема.

КІНЕЦЬ ВІЙНИ?

Гітлер каже, що альянти можуть тепер закінчити війну, як лише захочуть.

Жіль Савервайн, заграничний редактор паризької газети „Парі Суар“, каже, що з промовою Гітлера скінчилася перша частина великої війни. Переможцем у цій частині є Сталін; Гітлер, що правдиво, переміг Польщу й дістав велику частину нею оланованих територій. Та Сталін забрав великі простори землі, багато народу, і засів добре на Балтику, на Балкані й у середній Європі. Положення Росії поправилось непомірно, а положення Німеччини погіршилось.

До того за погіршення свого положення Гітлер заплатив життям коло 50,000 німецьких воїнів, коли Сталін не втратив певно й тисячі. Тому Гітлер кричить миру, та Англія й Франція ще не дочуваються.

ЗМІНЯЮТЬСЯ ЧАСИ.

Граф Бернсторф, що помер недавно в Швейцарії, будучи німецьким амбасадором у Вашингтоні, подав був у 1915 році в американській газеті „Лос-Анжелес“ записку, в якій він каже, що британський корабель „Люзитанія“ буде затоплений німецьким підводним човном. Ця острота не показала розумним кроком: як „Люзитанія“ затоплено, американці вважали її за доказ злочинного наміру з боку Німеччини. У теперішній

війні Німеччина таких острот уже не дає. Тепер вона остерігає світ, що англійські кораблі будуть затоплені англійською субмариною.

Німеччина видно лекцію історії зрозуміла й у теперішній війні вже не остерігає нікого, що німецькі човни будуть топити чужі кораблі. Та командант німецької флотії Редер остеріг, що англійці затоплять американський корабель „Іроквой“.

Чи поступив Редер розумніше від Бернсторфа?

А ЯК ПУБЛИКА?

Слідил кореспонденти американських газет за враженнями, яке викликала парламентарна промова Гітлера. Кажуть, що під парламентом промови слухала лише невеличка громадка людей. Підчас промови оплески були рідкі й слабі. Найдовші оплески тривали 57 хвилин.

Чи справді так було? Якби німецький уряд міг припустити щось подібне, то він міг легко вислати під парламент величезну юрбу людей і казати їм бути відповідно одушевленими. Чомуж цього не було? Невжеж холод публіки був несподіванкою для уряду Гітлера?

Чи не показує цей факт, що нацисти ще багато річей не навчилися від своїх комуністичних приятелів? Сталін був би певно до такого не допустив.

УКРАЇНА СФЕРОЮ ВПЛИВІВ.

Розглядаючи ситуацію в Європі по розгромі й поділі Польщі, італійський уряд розважає, який вплив буде вона мати на Італію.

Кажуть американські кореспонденти, що, не зважаючи на офіційні заяви задоволення з промови Гітлера, італійські державні керманічі бачать, що Гітлер і Сталін уважають себе за тих, які мають рішати долю не лише буйних польських територій, але й долю всього Балкану. Вирішилися амбіції захопити Україну, Гітлер признає Україну за сферу впливів Сталіна. Ціною цього признання Гітлер хотів би дістати впливи на Балкані, але, як італійці кажуть, Сталін і там хоче мати впливи.

Як звісно, за впливи на Балкані побирається передовсім Італія. Для тих впливів Мусоліні й приятелював з Гітлером і закладав з ним берлінськоримську вісь. Не ждав Мусоліні, що з осі берлінськоримської Гітлер зробить берлінськомосковську.

ДЕ ДІЛАСЬ ВІСЬ?

Таке можна спитатися, читаючи промову Гітлера. Не вгадав її ні словом. І Мусоліні лише згадав так, начеб хотів збудити: згадав про подорож Мусоліні до Берліну в 1937 році, про котру нині люди так мало пам'ятають, як про старинну історію.

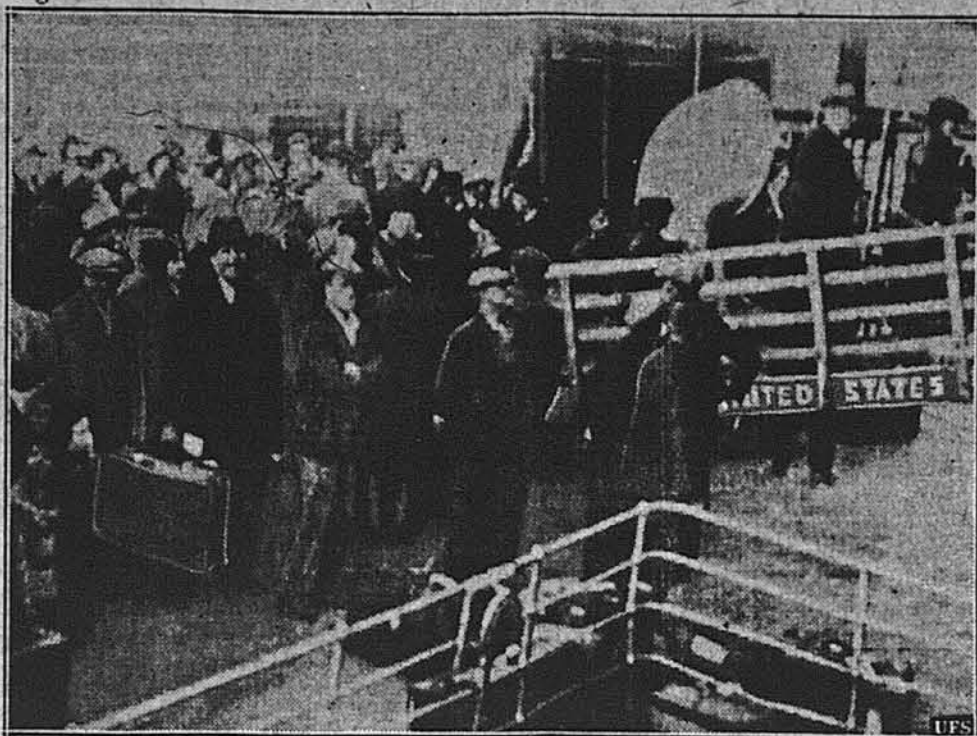
І ще замітніше, що Гітлер згадував, що його приятелем є Мусоліні, а не згадував Італії. Чи зробив це з недогляду, чи з розмислу?

ВТІКАЧІ Й УТІКАЧІ.

Один з наслідків війни: куди не поглянути, всюди втікачі. Польський президент Мосцішський у Румунії, потім у Франції. Польський маршал Сміглі-Ридз у Румунії. Польський генерал Желіговський у Румунії. Чеський генерал Прхала в Росії. Словацький генерал Вест у Парижі.

За кожною переминою влади, ба навіть за кожною переминою державної орієнтації втікають люди, яким може бути небезпечно оставатись на місці.

І не можна дуже дивуватися, як гнані долею такі втікачі пробують дочепитися до якогось уряду за охорону.



НЕ БУВ БОМБАРДОВАНИЙ.

Німецький адмірал Редер казав, що американський корабель „Іроквой“ має бути бомбардований і затоплений. Світлина показує всідання пасажирів в ірландським порті Коб. Корабель уже прибув щасливо до ньюйорського порту.

ШКІЛЬНІ ДИВІЗІЇ В КАНАДІ

(Українські учителі й інспектори).

У Канаді школи по селах і містах мають самоуправу. У сільських шкільних дистриктах податковці на річний шкільний мітинг вибирають 3 тростісів, з котрих один є головою шкільної ради або черманом, а тростіс іменують іше секретаря - касієра. Цим останнім може бути й один з тростісів. Ця місцева шкільна рада управляє школою, тобто шкільним будинком, і старається про все потрібне для школи. Ангажує й годить вона теж учителя й призначає йому платню, відповідно до постанов департаменту освіти, на якого чолі стоїть міністер освіти, яким не все є фаховий учитель, лиш один з кабінетових міністрів, себто політик, член партії, що одержала у виборах більшість і створила провінційний уряд. Важнішою в тім департаменті є становище заступника міністра освіти або т. зв. депюті міністер оф едукейшн, бо цей останній провадить ціле діловодство, є звичайно фаховим учителем, розуміється на шкільництві, остається завше в контакті з інспекторами й учителями й нема в провінції вчителя, якого би він не знав особисто. Змінюються в провінції уряди, змінюються міністри освіти, а заступник міністра освіти остається на своїм становищі літами. У Манітобі, наприклад, був таким заступником міністра освіти 31 літ, тобто аж до осені 1938 р. д-р Роберт Флетчер, що знав добре кожного вчителя в провінції і знаменито вмів вимовляти чужинські назвища вчителів. У провінції є теж кількох інспекторів, що раз-або 2 рази до року відвідують кожну школу і здають звіти зо своєї інспекції департаменту.

тотів освіти та місцевим тростісам. Від звіту інспектора залежить, чи тростіс можуть задержати надовше вчителя. Тут треба ще додати, що тростіс можуть заангажувати лиш такого вчителя до школи, що має приписаний сертифікат від департаменту освіти, який кваліфікує його на вчителя. Якщоб тростіс прийняв не кваліфікованого вчителя та не хотіли його усунути, то департамент розв'язує шкільний дистрикт і іменує урядового тростіса.

Таку самоуправу мали школи і в провінції Альберті до 1935 р., тобто до приходу суспільно - кредитового уряду до влади в провінції. На чолі нового уряду став Вільям Ейбергарт, професор середньої школи, що крім премієрства обняв теж теку міністра освіти. Премієр Ейбергарт, не можучи виповнити одної з найбільших імпонуючих виборчих обіцянок, тобто дати кожному дорослому мешканцеві провінції 25 доларів місцевої дивиденди, постановив приподобатись по англійськи говорять мешканцям провінції реформою шкільництва. Він сам з роду німець, уроджений в Онтеріо з родичів, що були емігрантами з Німеччини.

Ейбергартова реформа шкільництва полягала в тім, що відібрано самоуправу поодиноким шкільним дистриктам і створено шкільні дивізії або побільшені шкільні дистрикти. Такі шкільні дивізії обіймають від 60 до 80 шкіл під одною дивізією шкільною радою, що складається з 5 тростісів, суперінтендента, яким є дистриктовий шкільний інспектор, і секретаря - касієра. Осідком шкільної дивізії є якийсь більше містечко в

шкільній дивізії. До цього містечка зїжджаються 10 разів до року 5 вибраних тростісів, щоб поладити справи цілої шкільної дивізії. За участь у засіданнях одержують тростіси по \$5 і зворот дороги, числячи по 8 ц. від милі. Місцеві, себто локальні тростіси полишилися, однак вони мають лиш право наглядати над шкільним будинком, а права ангажування вчителів не мають, бо це належить до дивізії шкільної ради. На 4,000 сільських шкіл є тепер в Альберті 47 шкільних дивізіїв. Між тростісами в тих дивізіях лиш в 3 або 4 дивізіях українські тростіси мають більшість і тому в тих дивізіях 95 відсотків шкіл обслуговують українськими кваліфікованими вчителями. В інших дивізіях число українських учителів виноситься яких 5 до 10 відсотків. Також є лиш 2 українські інспектори, а то, п. Косташи і Ганочко, що є теж суперінтендентами дивізіїв. Побільшені шкільні дивізії введено тому, що, на гадку уряду, кошти удержання шкіл будуть тепер менші і піднесеться рівень науки в сільських школах. Проти творення побільшених шкільних дистриктів протестували річні конвенції тростісів шкіл, зложені переважно зо англійськи говорять делегатів, і протестували податковці поодиноких шкільних дистриктів. Авторитарний уряд премієра Ейбергарта ігнорував всі ті протести, відповідаючи протестам, що вони є упереджені до цієї реформи і що по 2 роках, пізнавши її користі і благодаті, самі будуть голосувати за цю нову шкільну систему.

Для українців ця нова шкільна реформа неконче бажана. Вона може довести до цього, що багато синів українських фермерів в Альберті, що покінчили тут нормальні школи, остануться без посад, бо такі зможуть лиш одержати в шкільних дивізіях, де мають більшість у дивізії шкільній раді українці - тростіси.

ТЕПЕР ЦІНИТЬ ВІДТИСКИ ПАЛЬЦІВ.

Арчі Меквіген, літ 19, з Лондону, Онт., дякує славному кримінологу Бертінові за те, що колись узадавив, що відтиски пальців людини є одним з найпевніших способів устійнити тотожність людини, бо риси на пальцях людей ніколи не повторяться. Меквіген був арештований на підставі підозріння, що він є бандитом з Торонто, якого пошукує поліція. З опису він був подібний до бандита віком, вродою, ростом, вагою і навіть мав близну на носі й татуовані ілюстрації на лікті. Але коли порівняли відтиски пальців, виявилось, що він має двійника, якого поліція пошукує, а його самого звільнено.

ВИМИНУВ ВОЄННІ НЕБЕЗПЕКИ, ВМЕР У МИРІ

Англієць Вільям Ровен мав по дорозі з Англії до Америки небезпечну подорож. Він їхав товарним кораблем, котрий був у постійній небезпечі від підводних човнів. Зо свого корабля бачив він, як затоплено два підводні човни й один нафтовий корабель. Виминувши щасливо ці небезпеки і висівши на сушу Америки, Ровен упродовж пів години згинув від автового випадку.

У БЕЗРИБНІЙ ПОТОЦІ.

Родина одного мешканця міста Редлендс, у стейті Каліфорнія, зажурилася, що він пішов на рибу й не давав цілі дні знати про себе. Повідомили шерифа і цей пішов на розшуки. Знайшов його, як цей сидів над потоком і закидав у нього преспокіно вудку. „Чи ви не знаєте, що в цьому потоці нема риби?“ — спитався шериф. „Не можна знати“, сказав рибак, сівши за вудку і витягнув пструга, 13 ц. довгого.

ФРАНЦУЗЬКІ КЛОПОТИ.

Французький уряд на останньому засіданні розглядав м. проектом створення окремого позичкового фонду для селянських подруж. У той спосіб та розішле їх редакціям фахових французьких урядових часописів, протиділати зменшенню природного приросту населення на основі 300 праць.

НАЙКРАЩЕ ПЕРЕКОНАТИСЯ

Посварилися канзасець з джорджієм за те, в чім стійти ростуть більші кавуни. Казав канзасець, що в його, хоча джорджієві заперяв, що цього року було сухе літо й кавуни не вирости великі. Заживився канзасець, що знайде 85-фунтовий кавун. Шукали по цілм стейті Канзас, але найбільший кавун, що його знайшли, важив лиш 66 фунтів.

ЗАКИДУЮТЬ ЖІНЦІ МІЛІОНОВІ ОБМАНИ

Федеральні агенти арештували в Нью Йорку паню Лідію Кох, котрій закидують продаж уділів у фальшивих підприємствах на суму мільона доларів.

ПРОПАГАНДА ФІНЛЯНДСЬКОЇ НАУКИ ЗА КОРДОНОМ.

Фінляндський парламент ухвалив внесення у справі пропагування фінляндської науки за кордоном. Практично вчені, видаючи якийсь твір фінляндською чи шведською мовою, самі будуть зладжувати спеціальні реферати про висліди своїх наукових дослідів, або скорочення публікованих праць. Окрема комісія при міністерстві освіти займатиметься рекламою цих рефератів чужини мовами, головню французькою, англійською й німецькою, та розішле їх редакціям фахових закордонних часописів. Протиділати зменшенню природного приросту населення на основі 300 праць.

ПОЗІР! СОHOES, N. Y., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ ВІД ДІЛ У. З. Х. Ч. 29, ВІДСВЯТКУЄТЬСЯ
В НЕДІЛЮ, 15. ЖОВТНЯ (OCTOBER 15, 1939)
В ГАЛІ В УКРАЇНСЬКІМ ПАРКУ

СВЯТО ГЕРОІВ
По Службі Божій відправиться ПАНАХИДА. Вечором у годині 7. відбудеться СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ під управою п. М. Сокольського. Головна бесідниця голова У. З. Х., п. С. ГАЛІЦІН з Нью Йорку. Запрошується всіх українців з Cohoes, Watervliet, Troy, Amsterdam і околиці.

НЮАРК, Н. ДЖ.
ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО-КОНЦЕРТ
у честь і пам'ять Української Держави
установлює

УКР. ЦЕНТРАЛЬНА РАДА ЗЛУЧ. ТОВАРИСТВ В НЮАРКУ
В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)
в годині 3. пополудні
В УКР. НАРОД. ДОМІ, 180 WILLIAM ST., NEWARK, N. J.
Глядіть за наступним оголошенням.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
В СУБОТУ І В НЕДІЛЮ, 14. І 15. ЖОВТНЯ
(OCTOBER 14 & 15, 1939)
АПОСТОЛЬСТВО МОЛИТВИ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. ЮРА
В НЮ ЙОРКУ

святкує
25-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ СВОГО ІСНУВАННЯ
ПРОГРАМА СВЯТА:

СУБОТА: 3 Р. М. сповідь дітей.
7 Р. М. сповідь дорослих.
8 Р. М. Богослуження і проповідь (о. О. Аншевич).
НЕДІЛЯ: 9 А. М. Читання Служби Божої, спільне св. Причастіє і проповідь в англ. мові (о. Павлист).
10:30 А. М. Читання Служби Божої, проповідь (о. Василіян).
Алораша Найсв. Тайн від Сл. Божої до молебня.
4 Р. М. Молебень, проповідь (о. Ф. Тарнаський), прийняття нових членів.
6 Р. М. Святочна вечеря (бесіда, хор) на церковній галі.
ПРИЙДІТЬ! СВЯТКУЙТЕ З НАМИ! ПРОСИМО!

ПОЗІР! ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. ПОЗІР!
2. СОТНЯ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ В ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.
— відіграє представлення —

„Я НЕВИННА“
В НЕДІЛЮ, 15. ЖОВТНЯ (OCTOBER 15, 1939)
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 181 FLEET ST., JERSEY CITY, N. J.
Початок 7:30 ввечір — Сміху до Схочу — Вступ 40 ц.
Хочете насміятись! Хочете бути веселі зо своїми знайомими! Так приходіть всі на комедію в 4-ох діях.
Команда 2. Сотні.

ЗАХОДАМИ КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В НЮАРКУ
відбудеться
ПЕРШІЙ ОСІННІЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 14. ЖОВТНЯ (OCTOBER 14, 1939)
В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ,
180 WILLIAM STREET, NEWARK, N. J.
Початок у год. 6. ввечір. — Вступ 35 центів.
Дохід призначений на укр. кат. церкву і У. Н. Дім.
Орхестра першорядна. На цій балі буде багато несподіванок. Проситься всіх до численної участі.
Комітет.

НОТИ ГАЙВОРОНСЬКОГО

СОНАТИНА на скрипку і піано, у трьох частинах \$1.00
Д-р В. Барвінський („Жінка“, ч. 13-14): „Сонатина Гайворонського треба повитати не тільки як один з найкращих творів нашого композитора, але й як цінне збагачення скрипкової літератури. Основні прикмети: свіжість інвенції, прозорість і звязка форма, мелодійність та багате але непереладне опрацювання фортепіанової партії“.

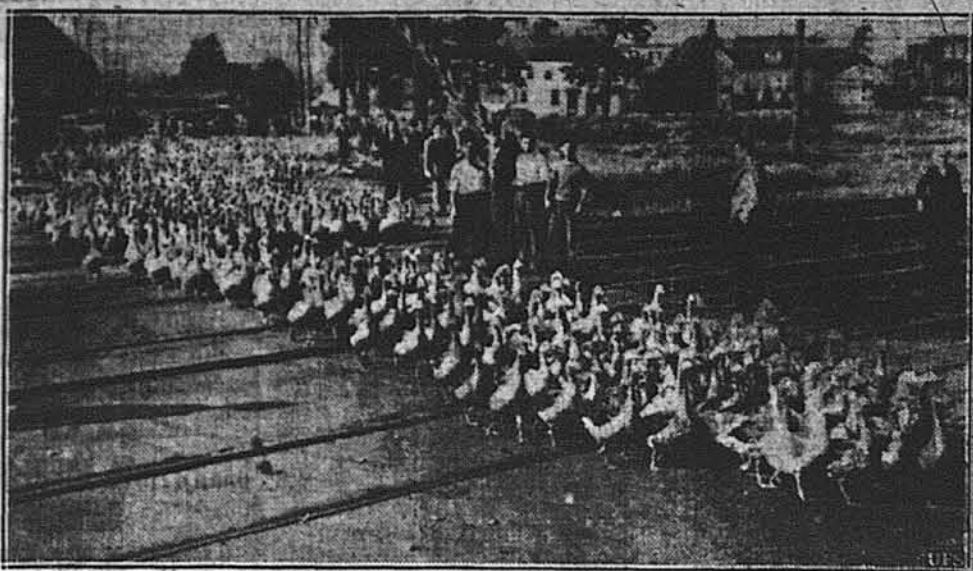
КАНТИ із Почайського Богословника (1792 р.) на мішаний і однородний хор \$2.00

„Правда“ (тижневик, ч. 18, Львів): „Велику прислугу для української культури та для нашої старовинної церкви зробив наш композитор Михайло Гайворонський, який переробив (зредував і опрацював на хор) шонайкращі пісні зі старого Почайського Богословника, їх оживив, і неначе воскресив до нового життя. Цим способом врятував нашу церковно-релігійну музику старовину перед повним забуттям грядущих поколінь“.

Прелюдія Ц-моль, на скрипку із піаном \$40
Д-р З. Лисько („Українська Музика“, ч. 9-10): „Сонатина і Прелюдія (на скрипку і форте.) Гайворонського для нашої літератури дуже пожелані. Написані вони легко і звичайно в Г-го, дуже мелодійно. Форте. супровід багатий. Сумлінне опрацювання деталей“.

Служба Божя \$2.00
Пісні Укр. Січових Стрільців: 1. на міш. хор \$1.00, 2. на однородний хор \$1.00, 3. сольові пісні 75 ц.

Замовляйте в книгарні „Свободи“:
„СВОБОДА“
81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.



НА ДЕНЬ ПОДЯКИ.

Цю череду гусей перегнано із залізничного двірця в Менсфілді, Масачусетс, на одну фарму, три милі від стації, де їх мають тучити на День Подяки й Різдво.

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЬО ЙОРКУ І ІНШИХ СТЕЙТІВ! УВАГА!
ПРИ НАГОДІ ВІДВІДИН СВІТОВОЇ ВИСТАВИ
в НЬО ЙОРКУ

не забудьте завітати до УКР. РЕСТАВРАЦІЇ під назвою:
"LUCKY OPEN KITCHEN"
33 THIRD AVE. (3), між 9. і 10. вулицею,
NEW YORK CITY

Там можна дістати по приступних цінах смачні старокраєві, як рівнож американські страви. Ми певні, що Вас задовольнить, як цього певні ті сотні й сотні ньюйоркських українців і американців, котрі вже щодня заходять до нашої Реставрації.

За добрий харч і обслуговування
браття І. А. ГЕЛЕТІЯ.

НАЙНОВІШІ СТІНКИ КАЛЕНДАРІ НА 1940 РІК
Величина 15x20



Наталя Полтавка.



Гетьман Іван Мазепа.



За Україну



1918 Листопад

ЦІНА КАЛЕНДАРІВ:			
1 до 4 по	25 ц.	50 до 99 по	13 ц.
5 " 11 "	20 "	100 " 249 "	10 "
12 " 24 "	17 "	250 " 499 "	9 "
25 " 49 "	15 "	500 " 1000 "	8 "

В нас є великий склад різного роду календарів і святкових карток. Агенти, скеларі й всі інші хай пишуть по безплатній каталог до:

UKRAINIAN BAZAAR, 2248 Grayling Av., Detroit, Mich.

ЗБОРИ ВІДЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПІТТСБЕРГ, ПА. Місячні збори Тов. Ротатинська, від. 396, відбуваються в неділю, 15. жовтня, в 2. годині сполудні, в домі 2114 Тустин ул. Просимо всіх членів прийти на збори. Довгуючі членів мають вирівняти свій довг, бо інакше будуть суспендовані. — Уряд.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, відбуваються в неділю, 15. жовтня, в годині 12:30 сполудні, в домі У. А. Горожан, 847 Н. Френклін ул. Всі членів повинні явитись на збори. Будуть важкі справи до вирішення. — Уряд.

СІРАКУОЗ, Н. Я. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 317, відбуваються в неділю, 15. жовтня, по Св. Божий. По зборах, в 2. годині, відбувається Свято Завуки відділів 282 і 39, на котрі запрошено наш відділ до участі. Головним промовцем буде гол. фін. секр.-кас. У. Н. Союзу, Р. Слобожан. Проситесь всіх членів прийти на збори, а відтак узяти участь у святі. В суботу, 14. жовтня, в год. 8. рано, відправиться Св. Божя за здоров'я членів і парастас за померлих членів обох відділів, на які також запрошено наш відділ. — Юсеф Бейко, предс.; Мих. Лидик, кас.; Р. Пристай, секр.

АЛІКВІПА, ПА. Місячні збори Бр. св. О. Нікола, від. 120, відбуваються в неділю, 15. жовтня, в 2. годині, 22. жовтня, буде відкриття нового Українського Дому відділу 120. У. Н. Союзу. Всі членів мають прийти на збори точно в 2. годині сполудні. Визначається членів, котрі доведуть, щоб прийшли і свій довг вирівняли, бо в противному разі будуть суспендовані. — Лью Коболь, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Триквартальні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбуваються в неділю, 15. жовтня, в годині 1:30 сполудні, в церковній галі на Вест Скул ул. Обов'язком кожного члена прийти, бо буде справоздання уряду й контроль за третім кварталом і інші справи до вирішення. Проситесь довести членів, щоб вирівняли свій довг. На ці збори кожний член повинен привести нових членів до Тов. і до У. Н. Союзу. — І. Околіта, предс.; М. Коперник, кас.; І. Козаківський, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Місячні збори Бр. Сош. св. Лука, від. 237, відбуваються в неділю, 15. жовтня, в год. 2:30 сполудні, в У. Н. Домі. Проситесь членів прийти на ці збори точно і на означений час. — Уряд.

КОТСВІЛ, ПА. Місячні збори Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, відбуваються в неділю, 15. жовтня, в годині 1. Визначається всіх членів прийти і заплатити свої місячні вкладки. Особливо ті членів, котрі забавляють довести, щоб заплатили ці гроші, бо інакше можуть бути суспендовані. Деякі членів дуже собі справу легковажать: обіцяють на пайду і не дотримують, а секретар мусить ходити по доміх і колектувати гроші, щоб зібрати на розмет і вислати до У. Н. Союзу. Цього більше не повинно бути. — М. Пик, предс.; А. Турчин, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Василь, від. 339, відбуваються в суботу, 14. жовтня, в годині 6:30 ввечір, під ч. 3322 Норт Лоренс Стр. Проситесь членів прийти на час тай вирівняти свої вкладки, щоб не було потім нарікання, як когось суспендується. Також проситесь родичів, щоб платили вкладки на час за дітей і за себе, бо членів домагається, щоб уряд поспішав після статуту. Проситесь членів цисувати своїх дітей до У. Н. Союзу. — І. Сорока, предс.; І. Бішка, кас.; І. Сорока, секр.

ОЛІФАНТ, ПА. Місячні збори Бр. св. Кирил, від. 86, відбуваються в неділю, 15. жовтня, в 2. годині сполудні, в парокінальній галі при Оклей і Райс ул. А. Куропас, предс.; Р. Сидорик, кас.; І. Подоз, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Місячні збори Сестр. Блаженісних, від. 125, відбуваються в неділю, 15. жовтня, в год. 12:30 сполудні, в парокінальній галі при Оклей і Райс ул. А. Куропас, предс.; Р. Сидорик, кас.; І. Подоз, секр.

ГЕРІЗЛЕТОН, ПА. Збори Бр. св. Арх. Михайла, від. 85, відбуваються в неділю, 15. жовтня, в 1. годині сполудні в Юніон Галі. Кожний член обов'язаний прийти. Будуть важкі справи. На збори прийде новонаписаний член, гр. І. Бурій, і скаже пару слів про те, як наше товариство й ми маємо спільно працювати для організації і для української справи. Напоминаємо довгуючих членів, щоб вирівняли свої довги. — В. Шипула, предс.; М. Полівака, кас.; О. Костюк, секр.

КІЛВЕНД, О. Місячні збори Тов. Згода, від. 385, відбуваються в неділю, 15. жовтня, в У. Н. Домі, в 2. годині сполудні. Проситесь всіх членів прийти на збори, бо є важкі справи до пологодження. Також проситесь довгуючих членів вирівняти довги. — Анна Гаврилюк, предс.; Анна Карась, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170, відбуваються в неділю, 15. жовтня, в годині 6. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Джерзі Сіті, Н. Дж. На ці збори обов'язком кожного члена і відділового урядівка прийти для рішення важких відділових справ. Рівнож припоминається довгуючим членам вирівняти свої заборги, бо в противному разі такі членів будуть суспендовані. — Т. Наконечний, фін. секр.; 16 Sanford Pl., Jersey City, N. J.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Місячні збори Українського Національного Товариства Дністер, від. 361, відбуваються в суботу, 14. жовтня, під ч. 217-219 Іст 6. вулиця, в год. 8. годині. Проситесь всіх членів прийти, бо є важкі справи до вирішення. Є готові тикети на бал, котрий припадає на наступний місяць, тому всі членів і членів повинні їх забрати. Нікому почтою не вислатись не буде. Нашого обов'язку ніхто не сповнить крім нас самих. На зборах поведемо ще більше новостей, чого оголосити неможливо. Не встигши членів на ці збори за платити кару після статуту. Нові членів повинні прийти на збори перед 8. годиню, подати точну адресу урядові і заплатити призначені гроші, а членів по законі статуту. Довгуючі членів повинні вирівняти свої місячні вкладки, бо в противному разі будуть суспендовані. — Т. Гузь, рек. секр.

ВЕТНЕМ, РА. St. Dymitri Lodge, Branch 288 will hold their meeting on Sunday, October 15, 1939 at Ukrainian Hall, 235 Carbon St., at 2:00 P. M. Every member should be present. — Andrew Danyluk, Sec.

ЗАНЕДБАНИ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ
доводять до безпотрібного терпіння
Аналіз крові, дучі "Екс",
аналіз сечі, медична екзамінація
ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ
запевняють удачу діагнозу.
Ревматичні стани, "Гей Фішер", астма,
клатоти відходової кишки, шкідливі
заболі і нирок лікується модерними
способами. — ПОРАДА ДАРОМ.
DR. DERUNA
125 East 86th St., New York City
Кожного дня від 10—2 год.
і від 4—8. У неділі від 10—2.
Особа жадальна для жінок.

УВАГА! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
ЗАХОДІМ ОКОЖНОЇ УПРАВИ
В. Д. В. У.
В НЬО ЙОРКУ
буде відсвятковане

СВЯТО ГЕРОЇВ

В НЕДІЛЮ, 15. ЖОВТНЯ 1939. Р.
SUNDAY, OCTOBER 15, 1939, AT 8 P. M.
В салі STUYVESANT HIGH SCHOOL,
15th STREET (BETWEEN 1st & 2nd AVENUES), NEW YORK, N. Y.
ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 8. ВВЕЧІР.
ВСТУП ЗА ДОБРОВОЛЬНИМИ ДАТКАМИ.

ОЗБОРТИ СТУДЕНТСТВО
БОЛЬШЕВИЗМОМ

З нагоди нового шкільного року в справі науки студентства забирає голос така важлива особа в большевицькому світі, як „заступник завідувачого відділом пропаганди й агітації ЦК КП(б)У". Що може цей невчений сказати студентам? Свої „мудрі" думки викладає він у „Комуністі" з 29. серпня ц. р. під наведеним заголовком:

„Визначними подіями в житті вищої школи, як і в житті всієї нашої країни, були вихід у світ енциклопедії основних знань марксизму-ленінізму „Короткого курсу історії ВКП(б)", і оголошення постанов ЦК ВКП(б) про постанову партійної пропаганди у зв'язку з випуском „Короткого курсу історії ВКП(б)".

„Розпочата перебудова партійної пропаганди вже встигла дати свої перші плоди й у вищій школі. Замість штучного розщеплення катер соціально-економічних дисциплін, що були раніш, у вузах України створено нині 126 кафедр марксизму-ленінізму. Для них обкоми КП(б)У вже затвердили 487 викладачів.

„Основна маса студентів усвідомила вказівку товарища Сталіна на XVIII. зїзді ВКП(б) про те, що ленінець повинен бути соціалістом не тільки в облюбованій ним галузі науки, але він повинен бути разом з тим політично-громадським діячем, що для цього наші працівники мають оволодіти марксизмом-ленінізмом, який є наукою „про суспільство, про закони розвитку соціалізму, про перемогу комунізму".

ХОЧУТЬ ЗАБУДУВАТИ
ОЛИВНУ ГОРУ В
ЄРУСАЛІМІ.

Приватний власник Оливної Гори задумує небаром збудувати на ній кілька домів. Мисляча рада Єрусалиму не всіли тому протиділати. На вістку про це в Англії творять спеціальне Т-во, що займатиметься викупом і охороною Святого Місця.

ПАНИ ПИЛЬНУЙТЕ ВАШЕ ЛИЦЕ,
щоб воно не старілось і не пилилось. Можете це зробити тоді, коли ви зробите свої власні, добрі якості крім. Пишіть і залучите \$1.00, за що одержите дві різні формули, опрацьовані епеліологом-косметиком.

GREGORY SENIW
Beauty & Cosm. Spec.
14. W. Chestnut St., Chicago, Ill.

Даром пробка
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є прийнятний і легкий до зажиття.
Мілертон дає найкращі успіхи, коли його вживається тільки в нечистоті, а тоді заживається його або зараз перед ліжним спочинком, або по-встанню рано.
Мілертон не виробляє привички. ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА 75¢

Спеціальна Ювілейна Оферта
Ціни до 31. грудня 1939:
1 Package Millerton .75
2 " " 1.25
3 " " 1.75
6 " " 3.00
Ціни по 1. січня 1940:
1 Package Millerton 1.00
2 " " 1.50
3 " " 2.00
6 " " 3.50
Питайте за зйїлами Мілертон у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишіть до: J. S. MILLER, Inc., Dept. U., P. O. Box 628, Newark, N. J.
Single package not sent C.O.D. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важливі лише при замовленні просто з головного офісу.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

Пошуку ГОСПОДИНІ на фарму в віці 45—50 років. Може мати одну дитину. Зголошення слати на адресу: М. Б., 237-42, P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

ПОТРІБНО ЛАЙНОТАЙПИКА

Потрібно досвідченого лайнотайпщика (набір українською й англійською мовою), який знає всю друкарську роботу як лонання газети, друкуванням летинок, тикетів, листів і т. д. Просимо зголошуватись тільки стовісно та подати свою оферту на адресу: М. LESKIW, 319 — 2nd AVE., NEW YORK CITY.

УКРАЇНЬСЬКА РОДИНА

пошукує СТАРШОЇ ЖЕНЧИНІ на легкий домашній обслугову і доглядки маленької дитини. Голошення на адресу: V. F., 12 Caton Terrace, Caldwell, N. J.

БІЗНЕСИ НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРІЯ І БУЧЕРІЯ
Довголітній бізнес, дуже добре платний, серед наших і інших саванських людей. Ціна дуже приступна. Голошення на адресу: S. GOSELJAK, 326 Johnston Ave., Jersey City, N. J.

Д-р ВОЛОД. ГАШІЦЬ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 поноді, від 6 до 8 ввечір.
В неділі згідно з умовою.

Д-р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без різниці, як далеко поїзд Нью-Йорком. Браї потрібні там, де немає похоронів. Обслуговує і члена. — Офіс: 883 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ УНДЕРТЕЙКЕР
заводжує погребам по ціні та низькій, як \$150. Обслуговує найкраще.

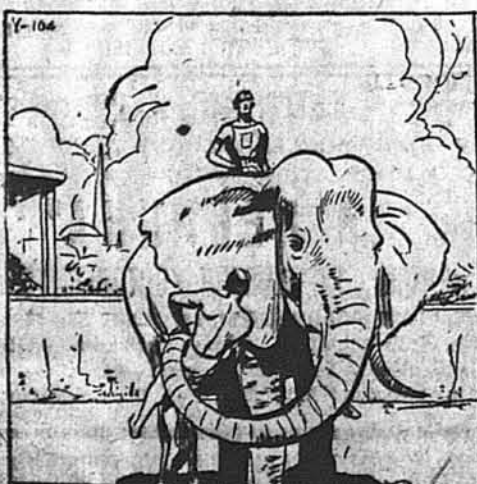
JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRAMERCY 7-7661.

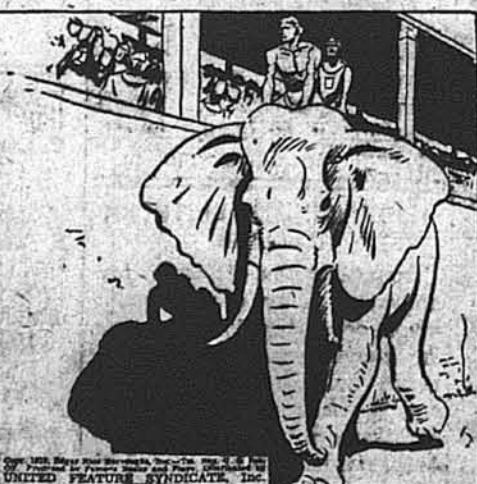
ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 5-6577

ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ



Тарзан знов заговорив до слона. При допоміж різних звуків він говорив цьому розумному звірові, що далі робити. На potwierдження, що він зрозумів, про що йде, слон підніс угору трубу і заревів. Далі він обняв трубою Тарзана та висадив на себе. Опісля те саме зробив із Вальтером.



Тепер він зачав хитатись то в один, то в другий бік, як це роблять слони перед походом уперед. Тарзан захоплювався його певними звуками. Розрухавшись, Тантор пішов уперед, приспішуючи кожний раз ходу. За кілька хвилин він був перед загородою, що відлучала арештантську площу від арани.



Тантор на хвилю зупинився. Але Тарзан твердимі словами почав захоплювати його далі. По хвилині надуми слон опер своє величезне чоло на загороду і почав її валити. При тій роботі напружились усі його м'язи. Він кілька разів вертався, відпочивав і знов брався за роботу. А Тарзан усе захоплював його.



Нарешті загорода почала чимраз більше подаватися. Вкінці з тріскотом вона повалилась. Кризь отвір у паркані слон і два чоловіки продирались на волю. На це із запертих віддихом дивилась королева. Її в першу чергу дуже здивувало це, що слон, замість роздавати в'язнів, з ними спринтаюнався.